

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Sindikat upokojencev Slovenije
ga. Francka Četkovič, predsednica SUS

sus@sindikat-zsss.si

Številka: 1031-153/2018-7

Datum: 7. 8. 2019

Zadeva: Zahteve in predlogi Sindikata upokojencev Slovenije glede uskladitve pokojnin in pokojninskega sistema, dopis Generalnega sekretariata Vlade RS št. 10102-4/2018/6

Spoštovani!

Iz Generalnega sekretariata Vlade RS smo prejeli odstopljeno odprto pismo Sindikata upokojencev Slovenije, v katerem izpostavljate več zahtev za izboljšanje družbenega in ekonomskega položaja upokojencev. V nadaljevanju podajamo odgovor z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V zvezi z navedenimi zahtevami uvodoma pojasnjujemo, da je potrebno vse ukrepe na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja (vključno z usklajevanjem pokojnin) poleg primernosti dohodkov vedno presojati tudi z vidika javno finančne vzdržnosti pokojninskega sistema. K temu Slovenijo zavezuje tudi ustavna določba v zvezi s sprejetim fiskalnim pravilom ter obseg izdatkov, ki je določen v sprejetem finančnem okviru za pokojninsko blagajno in ga ni dovoljeno preseči.

V zvezi z usklajevanjem pokojnin in varčevalnimi ukrepi, prvotno sprejetimi v okviru ZUJF, pojasnjujemo, da je zakonodajalec z njimi poskušal enakomerno poseči v vse družbene skupine (javni uslužbenci, upokojenci, družine, mladi itn.) ter pravično porazdeliti breme težkih razmer, ki jih je prinesla gospodarsko-finančna kriza, kar pomeni, da varčevalni ukrepi niso prizadeli zgolj upokojencev. Z ukrepi s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja je Republika Slovenija sledila cilju stabilizacije javnih financ in zagotovitve finančne vzdržnosti pokojninskega sistema, z namenom, da bo tudi v bodoče omogočeno zagotavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter njihovo izplačevanje iz pokojninske blagajne.

V nadaljevanju v zvezi z gmotnim položajem upokojencev v RS izpostavljamo, da Vlada RS v zadnjih letih znotraj okvirov zagotavlja več sredstev tudi za upokojence. Varčevalni ukrepi na področju usklajevanja pokojnin so bili že odpravljeni. Pokojnine so se tako v zadnjih 3 letih uskladile celo ugodneje, kot narekuje sistemska zakonodaja. V letu 2016 so se na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 (ZIPRS1617) uskladile za 1,103 %, namesto za 0,4%, kot bi znašala redna uskladitev, če bi se le-ta opravila v skladu z določbami ZPIZ-2. Tudi v letu 2017 je bila na podlagi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2017 in 2018 (ZIPRS1718) opravljena uskladitev v višini 1,15 %, kar je več, kot

pa če bi se pokojnine uskladile po določbah sistemskega zakona (ZPIZ-2), saj bi se v tem primeru pokojnine uskladile za 1,1%). Ravno tako so bili upokojenci v lanskem letu poleg redne uskladitve za 2,2 % upravičeni tudi do izredne uskladitve v mesecu aprilu za 1,1%. Tudi v letošnjem letu je poleg redne sistemske uskladitve pokojnin za 2,7%, ki je bila izvedena v mesecu februarju, predvidena tudi izredna uskladitev pokojnin, katere višina bo odvisna od gospodarske rasti v letu 2018 (predvidoma 1,5%). Enako kot pokojnine se bo usklajeval tudi najnižji znesek zagotovljene pokojnine, ki sedaj znaša 530,57 EUR.

Zavedamo se, da je usklajevanje pokojnin temeljni instrument, s katerim se ohranja vrednost pokojnin v daljšem časovnem obdobju, upokojemcem pa se na ta način zagotavlja socialna in materialna varnost, zato so se ukrepi, ki so bili začasne narave, postopoma že odpravili v preteklih letih, ko so bile izkazane ugodnejše ekonomske razmere, ki so dopuščale tudi večje uskladitve, kot pa so sicer zakonsko predvidene. V prihodnje si bomo prizadevali, da se bo zagotovilo usklajevanje pokojnin v skladu s področno zakonodajo, saj se s tem med drugim dviga tudi zaupanje v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter na splošno v pravno varnost. Tak predlog je vsebovan tudi v Beli knjigi o pokojninah, dvig zaupanja v sistem pa je med drugim tudi eden izmed temeljnih ciljev, o katerih so se že uskladili socialni partnerji.

V zvezi z ureditvijo letnega dodatka pojasnujemo, da je le-ta prav tako vezan na stanje na področju javnih financ. V letu 2017 in 2018 se je po več letih ponovno izplačal letni dodatek vsem upokojemcem, in sicer v odvisnosti od višine pokojnine oziroma nadomestila. Zneski letnega dodatka so se npr. v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 za posamezne razrede zvišali za 10 EUR, census za pridobitev določene višine letnega dodatka pa se je dvignil za 20 EUR. Tisti s pokojninami, nižjimi od 780 evrov, so dobili letni dodatek izplačan v štirih različnih višinah, in sicer v odvisnosti od višine pokojnine, pri čemer je najvišji letni dodatek je znašal 410 evrov, najnižji pa 100 evrov.

V letošnjem letu je za izplačilo letnega dodatka zagotovljeno 140 mio EUR sredstev, kar je 17 MIO EUR več kot v lanskem letu in na enaki ravni kot pred uveljavitvijo ZUJF. Letni dodatek so prejeli vsi upokojenci, in sicer v petih različnih višinah (od 127,00 do 437 EUR), v odvisnosti od višine pokojnine, ki jo prejema, pri čemer so se višine letnega dodatka v primerjavi z letom 2018 v vseh razredih povišale za 27 EUR. Z razdelitvijo na pet razredov se v večji meri upošteva socialni položaj prejemnikov pokojnin, pri čemer pa je razkorak med posameznimi razredi manjši kot bi bil npr. v primeru, da bi se letni dodatek izplačal v skladu s sistemskim zakonom, ki predvideva 2 višini letnega dodatka. Prav tako je pomembno, da nihče od upokojemcev pri prejemu letnega dodatka v letu 2019 ne bo v slabšem položaju glede na preteklo leto, saj so novi razredi določeni na način, da se le-ti prilagodijo predvideni uskladitvi pokojnin, zaradi česar upokojenci zaradi uskladitve pokojnin ne bodo padli v drug, višji razred.

Želeli bi še pojasniti, da so bile na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja v preteklih letih uvedene tudi nekatere druge spremembe, ki so ugodno vplivale na socialni položaj upokojemcev. Z novelo ZPIZ-2C, ki se je začela uporabljati 1. oktobra 2017, je bil uveden institut zagotovljene višine, ki je vsem upokojemcem, ki so kadarkoli delali polno pokojninsko dobo, določeno z vsakokratno zakonodajo, zagotovil znesek najnižje starostne ali invalidske pokojnine v višini 500 evrov mesečno, in sicer v primeru, če starostna ali invalidska pokojnina za zakonsko predpisano pokojninsko dobo ne dosega tega zneska. Najnižji znesek zagotovljene pokojnine se usklajuje enako kot pokojnine in trenutno znaša 530,57 EUR.

Na MDDSZ trenutno potekajo tudi aktivnosti v zvezi s spremembami pokojninske in invalidske zakonodaje. V grobem lahko spremembe zaobjamemo z dvema ciljema, in sicer (i) podaljševanje delovne aktivnosti in (ii) zagotavljanje primerne dohodka za varno starost ter posledično

izboljšanje socialnega položaja upravičencev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Pri tem je posebna pozornost posvečena zvišanju socialne varnosti najranljivejših skupin v okviru pokojninskega sistema, pri čemer ponovno opozarjamo, da je pri sprejemanju ukrepov na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja poleg zagotavljanja ustrezne ravni dohodka v starosti potrebno upoštevati tudi zagotavljanje finančne vzdržnosti pokojninskega sistema na dolgi rok.

Poglavitne spremembe, ki so bile oblikovane na podlagi opravljenih pogajanj med socialnimi partnerji, zajemajo zvišanje odmernega odstotka in posledično zagotavljanje višje socialne varnosti za prejemnike najnižje starostne, invalidske in družinske pokojnine ter nadomestil iz invalidskega zavarovanja, spodbude za ostajanje v zavarovanju ter zagotavljanje sočasnega prejetja pokojnine in opravljanja dela upokojencev.

S spoštovanjem,

mag. Katja Rihar Bajuk
GENERALNA DIREKTORICA

po pooblastilu
mag. Mitja ŽIHER

V vednost:

- gp.gs@gov.si